

pénz soha sem volt — még föltételeken sem — a kezünkben, hát csörgetjük, suhogtatjuk, gyönyörködünk hatalmas halmában és azon törjük a fejünket, hogy mire lehetett volna fordítani, ha Kaszelik stb. Mert mi nagyon jókedvű adakozók tudunk lenni — a Kaszelik pénzével.

— **(Adakozás.)** A következő adományokat kaptuk: Szent Antal szegényeinek: V. D.-né Emőd 1 korona. Issekutz Pál Déva 3 korona. Sz. Sárkány Lenke Oszada 4 korona; *Ingeny kenyérré:* Kőrös-hegyi Budapest 10 korona; *Ingeny tejre:* Kőrös-hegyi Budapest 10 korona.

— **(A király.)** Ischlből táviratozzák: Ó felsége tíz hétnél tovább tartó nyári tartózkodás után ma délután udvari különvonaton Bécsbe utazott. A pályaudvaron és az odavivő utcákon nagy közönség állott sor és lelkesen éltette az uralkodót. A király 5 perccel félkettő előtt érkezett Paar főhadsegéd kíséretében a peronra, a hol a polgármester, Salburg gróf helytartósági tanácsos, Titz udvari tanácsos, az udvari vadászatok főintézője, Weinmayer prelátus jelentek meg bucsutisztelgésre. A felség megszólítással tüntette ki őket, azután beszélt a szalonkocsiba. A vonat a közönség lelkes hoch-kiáltása közben elindult. A király még soká az ablaknál állva köszönte katonai tisztelgéssel az óvációt. — **Bécsből** jelentik: A király udvari különvonaton ma este 6 óra 40 perckor Ischlből Penzingbe érkezett és a pályaudvarról kocsin Schönbrunnba hajtatott.

— **(Uj udvari tanácsos.)** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király baranyavári Ullmann Emil királyi tanácsos, budapesti nagykereskedőnek, közgazdasági téren szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

— **(Vilmos császár Magyarországon.)** Pécsről táviratozzák: Vilmos császár nagyobb kísérettel szeptember 16-án délután Bécs-Nagyaknizsabarcsan át Berlinből Pécsre érkezik és innen folytatja útját Mohácsra, a hol a vasuti állomáson ő felsége képviselőjében a trónörökös s házigazdája, Frigyes királyi herceg és a hatóság fogadja. Hivatalos fogadás nem lesz. Érkezése után Vilmos császár hajóra száll a Dunán, majd a karapancsai új vadász-kastélyba megy. Megérkezése estéjén szarvaslesre indul. A császár 19-én este utazik el és reggel Bécsbe érkezik királyunk látogatására. Izabella királyi hercegnő még ezen a héten birtokára érkezik, hogy Höcker Ágoston uradalmi főfelügyelő vezetésével az előkészületeket ellenőrizze. A szarvasállományból kedvező vadászati eredményre lehet következtetni.

— **(A budapesti olasz főkonzul.)** A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, Carlo Sforza gróf Budapestre olasz királyi főkonzullá kinevezett olasz királyi követségi tanácsos kinevező okmányához megadta az exequatort.

— **(A cár Friedbergben.)** Friedbergből jelentik nekünk: Vasárnap délután eddig még ki nem derített dolog történt a fejedelmi kastély udvarában. Két ember, a ki a 16. gyalogezred hadnagyi egyenruháját viselte, be akart jutni a kastély ama részébe, a hol a cár lakik. A főbejárónál megállította őket az őrt álló katoná, mert nem tudtak meghívót előmutatni. Az idegenek erre távoztak és eddig nem lehetett nyomukat megtalálni.

— **(Magyar nemesség.)** A király Istvanovics Miklós honvédezedesnek, a zágrábi 25. honvédegyalozred parancsnokának, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta *ivanskai* előnévvel.

— **(A katolikus nagygyűlés.)** Az Országos Katolikus Szövetség a X. katolikus nagygyűlést november hónapban rendezi Budapesten. Az előkészítési munkáját már megkezdték. A szövetség elnöksége a nagygyűlés fővédőjéül a biboros herceg-primást kérte föl, a ki a fővédőség elfogadásáról a következő meleghangú levélben értesítette a szövetség elnökét:

Hálás köszönettel és örömmel vettem Excelenciádnak nagybecsű meghívóját a folyó évi november hónap 13—15-én Budapesten rendezendő X. katolikus nagygyűlésre. A felforgató eszmék terjedése, a szociális szükségletek szaporodása egyre több és nagyobb feladatot tűznek ki hazai katolikus társadalmunk köztevékenységének. E nehéz feladatokkal szemben a katolikus akció eredményeket csak szoros összetartás, egyöntetű eljárás, bátor hitvallás mellett érhet el. Meg vagyok győződve, hogy az ideai katolikus nagygyűlés is a legüdvösebb kihatással lesz a katolikusok összetar-

tásának fejlesztésére, a katolikus mozgalmak céltudatos irányítására és a katolikus öntudat erősítésére. Midőn forrón kívánom, hogy Isten szent áldása mellett a X. katolikus nagygyűlés tanácskozásai és határozatai a beteg emberiség bajainak gyógyítását, szeretett hazánk boldogítását hathatósan előmozdithassák, tisztelettel értesítem Nagyméltóságodat, hogy a fővédői tisztet készségesen elfogadom és a nagygyűlés rendezésével kapcsolatos költségek fedezésére 400 koronát mellékelek. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Vaszary Kolos s. k.

— **(A tisztviselők és a drágaság.)** Régi igazság, hogy a tőke és a munka harcai után, a mikor megtörtént a békekötés, mindig az ugynevezett *fix-fizetésűek* fizetik meg a hadisarcot. Minden ilyen harcnak a következménye: *drágaság*; ezzel szemben a munkásnak van némi rekompenciója a munkabér növekedésében, de nincs semmi védelme annak a fogyasztónak, a ki a termelésben nem vesz részt: a köz- és magán-tisztviselőnek, altisztnek és szolgának. Legnagyobb mértékben ezek érzik a drágaság terhét, s a gazdasági harcoknak két nagy fegyverét, a sztrájkot és a kizárást nem hivatják segítségül, mert ők teljes tétlenségre kárhozottatt, teljesen passzív áldozatai a drágulásnak. Ausztriában azonban most megmozdult ez az *intelligens középosztálynak* nevezett társadalmi réteg; az összes tisztviselő-szövetségek megbízottjai közös értekezletet tartottak tegnap este egy bécsi vendéglőnek a nagytermében és elhatározták, hogy akcióba lépnek a drágaság ellen. Nagy deputációt küldenek a miniszterelnökhöz, a kitől azt követelik, hogy a kormány engedje meg az argentinai husnak és a boszniai élőmarhának bevitelét Ausztriába. A mint az osztrák képviselőház összeül, a köz- és magántisztviselőknek százezer tagból álló küldöttsége fog összegyűlni a parlament körül, a melytől sürgős intézkedést fognak kérni. A tegnapi gyűlés elhatározta, hogy ha *egy hónap alatt* nem teljesítik a tisztviselők kívánságát, akkor a *passzív ellenállás* fegyveréhez nyulnak; legelső sorban a *vasuti alkalmazottak* és a *postások* kezdik meg a passzív rezisztenciát.

— **(A clunyi apátság jubileuma.)** A híres clunyi bencésapátság, mely a középkor elején a világtörténelemben oly sokszor játszott fontos szerepet, mint már megirtuk, szeptember 10—13. napjain üli meg ünnepiesen alapításának ezeréves emlékülnevet. Ezen az ünnepségen a francia főpapságból Lucon reimszi érsek, Franciaország primása vezetésével tizenkét érsek és püspök, továbbá nyolc bencés-apát vesz részt. Az ünnepségekkel kapcsolatban kiállítás rendeznek a Szent Benedek-rend történelmi, emlékeiből.

— **(Némethy Károly államtitkár üdvözlése.)** Némethy Károly belügyi államtitkárhoz kinevezése alkalmából az országos közművelődési tanács nevében a tanács elnöke, Széll Kálmán a következő levelet intézte:

Méltóságos államtitkár ur! Az országos közművelődési tanács őszinte örömmel fogadta Méltóságodnak magyar királyi belügyminisztériumi államtitkárrá történt kinevezését, mert Méltóságod erős nemzeti érzésről tanuskodó eddigi áldásos működése, kipróbált államférfiúi bölcsesége reményt nyújt nekünk arra, hogy nagybecsű támogatását nem fogja ezentul sem megtagadni a magyar nép tudásának, műveltségének, hazafias és erkölcsi érzésének fejlesztésére irányuló törekvéseinktől. Áthatva ama meggyőződéstől, hogy ma már az államok életében elsőrendű szerepe van a kulturális fejlődésnek, mert a nemzetek megerősödése, sőt fennmaradása is a közművelődés általános elterjedésétől és az annak nyomán természetszerűen járó gazdasági haladástól függ s hogy a nagyfontosságú munka csak úgy lehet eredményes, ha azt a kormány és a társadalom egyetértő és együttes részvételével végzi, — szívünk meleg érzésével köszöntjük Méltóságodat kinevezése alkalmából és a midőn arra kérjük, hogy hazánk javát szolgáló munkánkban minket támogatni kegyeskedjék, legyen szabad viszont kijelentenünk, hogy az országos közművelődési tanács e munkában teljes erejével mindenkor a legnagyobb készséggel áll Méltóságod rendelkezésére.

— **(Viktor Napoleon herceg házassága.)** Brüsszelből jelentik nekünk: Albert király tegnap hosszabb magánkihallgatáson fogadta Viktor Napoleon herceget. A kihallgatásnak tárgya a hercegnek *Klementin hercegnővel való esküvője volt.* Egy rendesen jól értesült *anverszi* lap azt írja, hogy az esküvő azért késelt oly sokáig, mert Viktor Napoleon herceg előbb rendezni akarta egy bárónővel való dolgát, a ki az évek folyamán három gyermekkel ajándékozta meg. A herceg 1889-ben *Svájcban morganatikusan házasságot kötött* ezzel a nővel és a svájci jog szerint ez a házasság, a melyet egy re-

formátus pap előtt kötött meg, azért érvényes, mert utána *anyakönyvvezető előtt is megkötötték* a házasságot.

— **(Krecsányi Kálmán jubileuma.)** Holnapután, pénteken lesz huszonöt esztendeje, hogy *Krecsányi Kálmán*, a budapesti államrendőrség detektívönöke a rendőrség szolgálatába lépett. Ez a nap egyuttal a detektívtestületnek is jubiláris napja, mert szervezése egy időbe esik Krecsányi Kálmán szolgálatba lépésével.

A Zrinyi-utcai államrendőrségi palotában, a detektívönök hivatalában pénteken délelőtt tíz óra-kor megjelennek az összes titkosrendőrök, számszerint százharmincan. A legöregebb detektív, *Nemes*, mond Krecsányihoz üdvözlő beszédet, majd átnyújtja a testület alkalmi ajándékát. Az emléktárgy Krecsányi Kálmán életnagyságu képe, a melyet *Moretty Rezsővel* festetett meg a detektívtestület. A budapesti detektívtestületnek igen jó híre van Európaszerte, pedig kevés állam dotálja titkosrendőri szolgálatát olyan szűkmarkuan, mint a magyar állam. Ez a siker nagyrészt Krecsányi szerencsés egyéniségének köszönhető, mert jóindulatával és igazságosságával lelkesíteni tudja embereit. Hogy milyen aránytalanul kicsiny Budapest székesfőváros detektívtestülete, kitetszik a következő adatokból is: Az alig negyedrésnyi Bukarestnek ötszáz detektívje van, Bécsnek nyolcszáz, Berlinnek ezerkétszáz; Budapestnek pedig, a hol pedig aránylag hatványozottan több a titkosrendőrség dolga, össze-vissza százharminc. Egy részük azonkívül a kerületi kapitányságokhoz van beosztva kisebb nyomozások ellátására; másik részének teljes idejét lekötő állandó természetű felügyelő szolgálata s mindössze negyven ember marad az egész detektívkarból, a ki dolgozik, a kívül Krecsányi tanácsos azt a mérhetetlen fontos és tömeges munkát végzi, a mit Budapest titkosrendőri szolgálatának ellátása jelent.

— **(Az Esterházyak pörösködése.)** Pozsonyból jelentik: *Esterházy Károly* gróf szentábrahámi földbirtokos és az Esterházyak tatai ága közt a cseklési és szempci hitbizomány birtoklása ügyében folyó ismeretes pörösködés miatt özvegy *Esterházy Ferencné* grófné kijelentette a közjegyző kíséretében Cseklészen megjelent Esterházy Károly grófnak, hogy a *kastély és hitbizomány átadását megtagadja.* Esterházy Károly gróf hitbizományi birtokos, kit a pozsonyi törvényszék fölhatalmazott a hitbizomány átvételére. Cseklésre küldötte ügyvédjét 12 uradalmi vadással. Az ügyvéd a vadászokkal behatolt a cseklési Esterházy-kastélyba, a hová ugyanakkor automobilon megérkezett Esterházy Károly gróf is fiaival. A gróf erre levélben értesítette a kastély különálló szárnyában lakó özvegy grófnét, hogy mint vendég háborítatlanul lakhatja eddigi termet. Az özvegy grófné másnap elhagyta a kastélyt.

— **(A bécsi vadászati kiállítás pavillonja a Svábhegyen.)** A bécsi vadászati kiállításnak egyik legszebb épülete a magyar vadászati pavillon, a melyet legsűrűbben keres föl a kiállítás közönsége. A pavillonnak nemcsak belső berendezése, de építészeti része is kiváló művészi alkotás. A kiállítás bekezdése után, november hónapban az épületet le fogják bontani. A budai Svábhegyi Turista-Egyesület most mozgalmat indított, hogy a pavillont áttelepítsék a svábhegyi Normafa körül elterülő tisztásra. A pavillonban turista-muzeumot és klubhelyiséget rendeznének be. A pavillon egyik újabb látványossága és vonzó ereje lesz a budai hegyvidéknek.

— **(Tehetségek iskolája.)** Németországban, a pedagógiai kísérletek hazájában, érdekes ujjtással próbálkoznak meg: külön osztályba terelik azokat a növendékeket, a kik a középiskola alsó tagozatában különös tehetséget mutattak a természettudományok, a matematika vagy a történelem terén. Ez a hir igen mély megilletődést fog kelteni, különösen nálunk, a hol egy barbár törvény és még barbárabb gyakorlat hetven gyermeket zsufol egy osztályba és ezzel már a priori elvágja az egyéni tehetség fejlesztésének útját. De a hozzáértő azért nem fogja föltétlen lelkesedéssel köszönteni a mi *tömegoktatásunkat* ez új ellentétét, a *tehetségek iskoláját* sem. Sok oldalról jogos szkepszis fogja megbírálni ezt a kissé darwin-szerű szelekciót, a mely oly biztossággal választja ki az átlagból a tehetségeket, mint a hogy a képezhető hülyéket és gyöngelméjüket külön választja a nekik szánt iskola. Az a gyermek, a ki a négy alsó osztályt elvégezte, normális körülmények közt tizenégy éves. Ha ebben a korban matematikai vagy fizikai talentumot árul el, az nagy és becses dolog, de a zene csodagyermekre mégis élénken emlékezteti az elfogulatlan szemlélőt. Mi különösét produkálhat egy tizenéves esztendő s a történettudomány terén, azt megérteni sem tudja az, a ki ismeri ennek a tudománynak szörnyű vívódásait, filozófiai magaslá-